

بسمه تعالی

دستور العمل اجرایی آیین نامه دوره دکتری

دستور العمل اجرایی آیین نامه دوره دکتری

دانشگاه اراک
دانشگاه اراک

دستورالعمل اجرایی آیین نامه دوره دکتری (Ph.D.)

دانشگاه اراک

مقدمه

به منظور تعیین ضوابط کلی دوره دکتری (Ph.D.) در نظام آموزش عالی کشور و با توجه به سیاست وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در تفویض اختیار به دانشگاهها و موسسه های آموزش عالی و پژوهشی و با عنایت به آیین نامه دوره دکتری (Ph.D.) مصوب شورای عالی برنامه ریزی وزارت مورخ ۱۳۸۸/۳/۳۰ دستورالعمل اجرایی آیین نامه دوره دکتری (Ph.D.)، به منظور وحدت رویه در برگزاری این دوره در سطح دانشگاه اراک، به شرح زیر تدوین گردیده است.

فصل اول: کلیات

ماده ۱- تعاریف

برای اختصار واژگان زیر در این دستورالعمل به کار می رود:
وزارت: منظور وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.
دانشگاه: منظور دانشگاه اراک است.
دوره دکتری: منظور دوره دکتری (Ph.D.) است.
واحد: منظور هر یک از دانشکده ها و پژوهشکده های دانشگاه است که برابر مقررات مجازند دوره دکتری برگزار کنند.
گروه: منظور کوچک ترین واحد سازمانی آموزشی یا پژوهشی دانشگاه اراک است.
آیین نامه: منظور آیین نامه دوره دکتری (Ph.D.) مصوب شورای عالی برنامه ریزی وزارت مورخ ۱۳۸۸/۳/۳۰ است.

دانشجو: منظور هر داوطلبی که به ترتیب پس از احراز حد نصاب قبولی در آزمون کتبی و مصاحبه علمی، دریافت پذیرش از دانشگاه و رعایت مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در دوره دکتری نام نویسی کرده و مراحل گزینش را طی نماید.

ماده ۲- مشخصات کلی دوره

دوره دکتری، دوره ای تمام وقت و بالاترین مقطع تحصیلی آموزش عالی است که به اعطای مدرک می انجامد. این دوره شامل دو مرحله آموزشی و پژوهشی است. مرحله آموزشی با پذیرفته شدن داوطلب در آزمون ورودی آغاز و پس از گذراندن دروس مصوب به آزمون جامع ختم می شود. مرحله پژوهشی پس از مرحله آموزشی آغاز می شود و پس از تحقیقات با تدوین رساله و دفاع از آن پایان می یابد. تبصره- دانشجویان می توانند تحقیقات اولیه مرحله پژوهشی خود شامل مطالعات اولیه، گرد آوری اطلاعات، بررسی ادبیات مربوط به موضوع و ... را در مرحله آموزشی آغاز کنند ولی نام نویسی رسمی آنان برای مرحله پژوهشی و تدوین رساله منوط به موفقیت در آزمون جامع است.

ماده ۳- هدف

هدف از برگزاری دوره دکتری، تربیت افرادی است که با احاطه به آثار علمی در یک رشته خاص، آشنا شدن با روشهای پیشرفته تحقیق و دستیابی به جدیدترین مبانی آموزش و پژوهش بتوانند با نوآوری در زمینه های علمی، در رفع نیازهای کشور و گسترش مرزهای دانش، در رشته تخصصی خود، مؤثر بوده و به تازه هایی در جهان دانش و فناوری دست یابند.

فصل دوم: ضوابط ورود داوطلبان به دوره دکتری

ماده ۴- شرایط ورود به دوره دکتری عبارت است از: ۱- داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی ۲- داشتن دانشنامه کارشناسی ارشد (فوق لیسانس) یا دکترای حرفه ای یا بالاتر، متناسب با رشته تحصیلی مورد تقاضا، از یکی از دانشگاههای داخل یا خارج کشور که حسب مورد به تائید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی رسیده باشد. ۳- قبولی در آزمون ورودی (کتبی و مصاحبه علمی) دوره دکتری.

تبصره ۱- تشخیص اینکه دارنده دانشنامه در چه رشته ای می تواند تحصیل کند، با نظر دانشکده ذیربط و تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

تبصره ۲- به منظور تعیین صلاحیت علمی ورود به دوره دکتری، آزمون کتبی و مصاحبه علمی (شفاهی) به عنوان یک اصل الزامی است. تعیین حد نصاب در آزمون کتبی و شفاهی به عهده گروه مربوطه و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

تبصره ۳- پذیرش داوطلبان مشمول تعریف "استعدادهای درخشان" در دوره دکتری، بر اساس تبصره ۲ ماده ۳ آیین نامه، با شرایط ویژه و مطابق دستورالعمل های مربوطه صورت می گیرد.

فصل سوم: مقررات آموزشی

ماده ۵- داوطلب پس از دریافت پذیرش از دانشگاه و ثبت نام قطعی در دوره دکتری، دانشجوی دوره دکتری نامیده می شود.

ماده ۶- احراز توانایی در بکارگیری زبان خارجی:

پذیرفته شده نهایی دوره دکتری موظف است پیش از آزمون جامع، در آزمون معتبر زبان انگلیسی شرکت نموده و نمره قبولی کسب نماید. احراز توانایی در بکارگیری زبان خارجی از طریق آزمون های رایج زبان و حداقل امتیازات به شرح زیر تعیین میگردد:

IELTS ۵/۵ ، TOLIMO ۵۰۰ ، TOFEL ۵۰۰ ، MCHE ۵۰

تبصره ۱: چنانچه زبان خارجی دانشجوی انگلیسی نباشد یا گروه مربوطه دانستن زبان خارجی دیگری را بجای زبان انگلیسی لازم بداند، تعریف معادل سازی لازم پس از تصویب شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه امکان پذیر خواهد بود.

تبصره ۲- در هر حال اعطای مدرک تحصیلی دوره دکتری منوط به کسب نمره قبولی در آزمون زبان است.

ماده ۷- دوره دکتری شامل دو مرحله آموزشی و پژوهشی است. مجموع واحدهای این دوره ۳۶ واحد است که ۱۲ تا ۱۸ واحد آن واحدهای درسی (مرحله آموزشی) و ۱۸ تا ۲۴ واحد آن مربوط به رساله (مرحله پژوهشی) است که در برنامه درسی مصوب هر رشته تعیین می شود.

ماده ۸- مدت زمان مرحله آموزشی حداکثر سه نیمسال است و عدم ثبت نام دانشجوی در هر نیمسال در زمان مقرر به منزله انصراف از ادامه تحصیل محسوب می شود.

تبصره ۱: دانشجوی موظف است در هر نیم سال تحصیلی بین ۶ تا ۹ واحد درسی را انتخاب نماید، مگر آنکه کمتر از ۶ واحد درسی باقی مانده باشد. حداقل واحد بدون در نظر گرفتن دروس کمبود (جبران کمبود میانگین کل) محاسبه می شود.

تبصره ۲: در شرایط خاص و به تشخیص و پیشنهاد استاد راهنما دانشجوی می تواند حداکثر ۶ واحد از دروس کارشناسی ارشد را به صورت دروس جبرانی و یا پیش نیاز بگذراند. گذراندن دروس جبرانی مدت مجاز مرحله آموزشی را افزایش نخواهد داد و نمره این درس ها در میانگین کل محاسبه نمی شود.

تبصره ۳: واحد های جبرانی نباید بطور مستقل برای دانشجویان دکتری ارائه شود.

ماده ۹: کلاس درس دوره دکتری حداقل با دو دانشجو رسمیت می یابد.

تبصره ۱: در موارد استثنایی به پیشنهاد گروه آموزشی، موافقت دانشکده و شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه فقط برای یک بار در طول تحصیل دانشجوی، برگزاری کلاس یک نفری بلامانع است.

تبصره ۲: واحد های درسی به منظور تسلط بر مفاهیم نوین هر رشته و تقویت توان علمی دانشجوی برای اجرای فعالیت های پژوهشی دوره، با نظر استاد راهنما و بر اساس برنامه درسی مصوب هر رشته انتخاب می شود.

تبصره ۳: دانشجو می تواند حداکثر نیمی از واحد های درسی مرحله آموزشی را با یک استاد بگذراند.

تبصره ۴: اساتید مدعو ترجیحا باید سابقه تدریس درسی که می خواهند ارائه دهند را داشته باشند.

ماده ۱۰- حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۴ از ۲۰ و حداقل میانگین قابل قبول در همه درسها ۱۶ از ۲۰ است. چنانچه میانگین نمره های دروس دانشجو به ۱۶ نرسد، دانشجو مجاز است با نظر استاد راهنما حداکثر در یک نیمسال تحصیلی درس هایی (حداکثر ۹ واحد) را علاوه بر سقف واحدهای درسی برای جبران میانگین کل بگذراند. در غیر این صورت از ادامه تحصیل محروم می شود.
تبصره: در مورد دروسی که دانشجو بر اساس تبصره ۳ ماده ۵ آیین نامه تکرار می نماید، میانگین کل صرفا با توجه به آخرین نمره کسب شده محاسبه خواهد شد.

ماده ۱۱- حضور دانشجو در تمامی برنامه های درسی و فعالیت های آموزشی و پژوهشی دوره الزامی است. غیبت غیر مجاز دانشجو در هر درس نباید از سه شانزدهم مجموع ساعات آن درس تجاوز کند، در غیر این صورت نمره دانشجو در آن درس صفر محسوب می شود.

ماده ۱۲- مدت مجاز تحصیل در دوره دکتری حداقل ۷ و حداکثر ۹ نیمسال است و در صورت ضرورت به پیشنهاد استاد راهنما، ارائه نامه تأییدیه پذیرش مقاله از مجلات معتبر، تصویب گروه آموزشی و تایید تحصیلات تکمیلی دانشکده حداکثر تا یک نیمسال تحصیلی به این مدت افزوده می شود.
تبصره: در صورتی که دانشجو بنا به عللی خارج از اختیار خود و یا بروز مشکلات غیر قابل پیش بینی، در مدت مجاز موفق به اتمام تحصیل نشود، به پیشنهاد استاد راهنمای دانشجو، کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاه با حضور استاد راهنما، وضعیت دانشجو را بررسی و متناسب با کمیت و کیفیت فعالیت های علمی دانشجو، در مورد مدت و نحوه ادامه تحصیل یا اخراج وی تصمیم گیری قطعی خواهد کرد.

ماده ۱۳- دانشجو می تواند در طول مدت مجاز خود حداکثر دو نیمسال تحصیلی با کسب موافقت دانشگاه از مرخصی تحصیلی با احتساب در سنوات استفاده کند. دانشجو درخواست مرخصی تایید شده توسط گروه و دانشکده را باید قبل از شروع نام نویسی نیمسال تحصیلی به تحصیلات تکمیلی دانشگاه تحویل نماید.

تبصره: درخواست مرخصی تحصیلی در اولین نیمسال ورود به دانشگاه مجاز نمی باشد.

فصل چهارم: استاد راهنما

ماده ۱۴- بر اساس ماده ۴ آیین نامه، دانشجوی موظف است در نیمسال اول تحصیل خود، استاد(اساتید) راهنمای خود را انتخاب کند. استاد راهنما به درخواست دانشجو، موافقت کتبی استاد و تایید گروه آموزشی مربوطه از میان اعضای هیأت علمی دانشگاه مشخص می گردد. **تبصره:** تا زمانی که استاد راهنما انتخاب نشده است، مدیر گروه آموزشی وظایف استاد راهنما را برعهده می گیرد.

ماده ۱۵- بر اساس ماده ۶ آیین نامه، دانشجوی موظف است حداکثر تا پایان نیمسال دوم موضوع پژوهشی رساله خود را با هماهنگی استاد(اساتید) راهنما مشخص نماید. پس از آن دانشجو می تواند با هماهنگی استاد راهنما فعالیت پژوهشی خود را برای تدوین پیشنهادیه رساله آغاز کند.

ماده ۱۶- استاد راهنما باید حداقل عضو هیأت علمی تمام وقت رسمی - آزمایشی دانشگاه اراک با حداقل مرتبه استادیاری یا استادیار پژوهشی و ۳ سال سابقه تدریس یا تحقیق در دوره های تحصیلات تکمیلی باشد و در ۲ (علوم پایه و فنی مهندسی) یا ۳ (علوم انسانی) سال گذشته از لحاظ تحقیقاتی فعالیت قابل قبولی، بر اساس شیوه نامه مصوب شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، ارائه داده باشد. **تبصره ۱:** اعضای هیأت علمی پیمانی در صورتی که پرونده تبدیل وضعیت آنها به رسمی - آزمایشی در کمیته منتخب دانشگاه تصویب شده باشد و دارای دیگر شرایط فوق باشند می توانند راهنمایی رساله دانشجو را عهده دار شوند.

تبصره ۲: در صورت نیاز، به پیشنهاد استاد راهنمای اول و تایید گروه آموزشی، مسئولیت راهنمایی رساله دانشجو را بیش از یک استاد راهنما بطور مشترک عهده دار می شوند.

تبصره ۳: استاد راهنمای اول که مسئولیت کامل پایان نامه را دارد از اعضای هیئت علمی تمام وقت داخل دانشگاه تعیین می گردد. در صورت لزوم، استاد راهنمای دوم و استاد مشاور می توانند از خارج دانشگاه انتخاب شوند.

تبصره ۴: عضو هیئت علمی پیمانی با مرتبه استادیاری می تواند استاد راهنمای دوم و یا استاد مشاور باشد. **تبصره ۵:** در شرایط خاص و به تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، استاد راهنما و مشاور می توانند از متخصصان با مدرک دکتری (Ph.D.)، و واجد شرایط پژوهشی قابل قبول بر اساس شیوه نامه پژوهشی مصوب تحصیلات تکمیلی دانشگاه، از خارج دانشگاه نیز انتخاب شوند. **تبصره ۶:** استاد مشاور و استاد راهنمای دوم باید حداکثر تا پایان نیمسال دوم انتخاب شوند.

ماده ۱۷- به پیشنهاد استاد راهنما، تأیید گروه آموزشی و شورای دانشکده، می توان یک یا چند نفر از اعضای هیأت علمی یا صاحب نظران و محققان برجسته را، به عنوان استاد مشاور رساله تعیین نمود. **تبصره:** استاد مشاور باید دارای مدرک دکتری (Ph.D.) با حداقل مرتبه استادیاری یا استادیار پژوهشی باشد. برای صاحب نظران و محققانی که عضو هیأت علمی نیستند داشتن مدرک دکتری (Ph.D.) الزامی است.

فصل پنجم: آزمون جامع و نحوه تصویب پیشنهادیه رساله

ماده ۱۸- هدف از برگزاری آزمون جامع کسب اطمینان از، احراز قابلیت‌های آموزشی و پژوهشی دانشجو و سنجش توانمندی، تحلیل و استنباط منطقی او در برخورد با مسائل علمی است. دانشجویی که درس‌های مرحله آموزشی را با توجه به تبصره ۳ ماده ۵ آیین نامه با موفقیت گذرانده و واجد شرایط مذکور در ماده ۶ دستورالعمل اجرایی دانشگاه در ارتباط با مهارت‌های زبان خارجی باشد، باید در آزمون جامع شرکت کند.

ماده ۱۹- آزمون جامع دو بار در سال با تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، ترجیحاً در بهار و پاییز، برگزار می‌گردد. به ترتیبی که دانشجویان بتوانند در نیمسال سوم و یا حداکثر در نیمسال چهارم ورود به دوره در آن شرکت نمایند.

ماده ۲۰- دانشجو می‌تواند صرفاً برای یک نیمسال، پس از اتمام دروس دوره آموزشی با رعایت ماده ۱۰ دستورالعمل آیین نامه، به منظور آزمون جامع نام نویسی کند. برای برگزاری آزمون جامع، دانشجو باید حداکثر ۴ هفته پس از شروع نیمسال تحصیلی، کتبا آمادگی شرکت در آزمون جامع را به استاد راهنما اعلام نماید. با موافقت استاد راهنما، تایید شورای گروه و شورای دانشکده با برگزاری آزمون جامع، دانشکده ذیربط باید در فاصله حداقل یک ماه قبل از برگزاری آزمون جامع جهت اخذ مجوز از مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه اقدام نماید.

تبصره: زمان برگزاری آزمون جامع باید همان نیمسالی باشد که دانشجو اعلام آمادگی نموده است.

ماده ۲۱- آزمون جامع زیر نظر دانشکده و با حضور نماینده تحصیلات تکمیلی دانشگاه، توسط هیأتی مرکب از ۵ نفر از اعضای هیأت علمی به شرح زیر برگزار می‌شود: استاد(اساتید) راهنما، استاد(اساتید) مشاور و حداقل ۳ نفر عضو هیأت علمی دارای حداقل مرتبه استادیاری یا استادیار پژوهشی، با حداقل سه سال سابقه تدریس یا تحقیق در دوره‌های تحصیلات تکمیلی، به انتخاب گروه آموزشی و دانشکده مربوطه. **تبصره ۱:** حداقل یک نفر از هیأت داوران، بجز استاد راهنما و استاد مشاور، دانشیار و از موسسات خارج از دانشگاه باشد.

تبصره ۲: اعضای هیأت داوران لازم است دارای تخصص نزدیک به رشته تحصیلی دانشجو باشند.

ماده ۲۲- آزمون جامع شامل آزمون کتبی و شفاهی است و در ۲ روز متوالی انجام می‌شود. **تبصره ۱:** آزمون کتبی، بصورت تشریحی، حداقل در سه درس اصلی از دروس رشته مربوطه در سطح تحصیلات تکمیلی به پیشنهاد استاد راهنما و تصویب گروه آموزشی برگزار می‌گردد. مراجع کلی آزمون جامع که باید حتی الامکان جامعیت مورد قبول در رشته و گرایش را داشته باشند به پیشنهاد کمیته تخصصی گروه آموزشی تصویب و حداکثر تا پایان نیمسال اول تحصیل به دانشجو اعلام می‌شود.

تبصره ۴: نمره آزمون شفاهی بر اساس موارد زیر به دست می‌آید:

۱- مصاحبه درباره دروس دوره آموزشی

۲- قدرت بیان و تحلیل مباحث علمی مرتبط با رشته

۳- توانایی دانشجوی در انجام پژوهش مستقل و تسلط بر موضوع رساله دکتری

ماده ۲۳- میانگین نمره آزمونهای کتبی و شفاهی دانشجو، با توجه به تبصره ماده ۷ آیین نامه، در آزمون جامع نباید کمتر از ۱۶ باشد.

تبصره: سهم آزمون کتبی و شفاهی در ارزیابی آزمون جامع به پیشنهاد گروه آموزشی، تصویب شورای دانشکده و تحصیلات تکمیلی دانشگاه مشخص می شود.

ماده ۲۴- در صورت عدم موفقیت یا عدم شرکت دانشجو در اولین آزمون جامع، با تصویب شورای آموزشی و پژوهشی دانشکده دانشجو تنها برای یکبار دیگر و در اولین زمان آزمون بعدی، مجاز به شرکت در آزمون جامع است.

تبصره: در هر حالت دانشجو حداکثر تا پایان نیمسال چهارم باید آزمون جامع را با موفقیت گذرانده باشد و در غیر این صورت از ادامه تحصیل محروم می شود.

ماده ۲۵- دانشکده باید نتیجه آزمون جامع را حداکثر تا یک هفته پس از برگزاری آزمون، کتبا به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه اعلام کند تا دانشجو برای انتخاب واحد و ثبت نام فرصت کافی داشته باشد.

ماده ۲۶- نام نویسی برای شروع مرحله پژوهشی و تدوین رساله پس از پذیرفته شدن در آزمون جامع است.

ماده ۲۷- دانشجو پس از موفقیت در آزمون جامع، موظف است پیشنهادیه رساله خود را زیر نظر استاد راهنما تدوین و در گروه آموزشی از پیشنهادیه خود دفاع نماید. دانشجو موظف است حداکثر تا پایان همان نیمسال تحصیلی پیشنهادیه خود را به تصویب نهایی شورای دانشکده برساند.

ماده ۲۸- ثبت نام دانشجو در نیمسال بعد از آزمون جامع منوط به دارا بودن پیشنهادیه مصوب است.

ماده ۲۹- فعالیت های علمی و پژوهشی دانشجو در مرحله تدوین رساله باید با هدایت و نظارت استاد راهنما باشد. دانشجو موظف است برابر برنامه زمان بندی ارائه شده توسط استاد راهنما فعالیت های تحقیقاتی خود را انجام دهد و در پایان هر نیمسال تحصیلی نتیجه تحقیقات را بصورت گزارش کتبی و شفاهی (در قالب سمینار) به تایید اساتید راهنما و مشاور رسانیده و جهت درج در پرونده به تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال نماید.

تبصره: در مرحله پژوهشی دوره دکتری، دانشکده ملزم است تنها در صورت ارائه گزارش پیشرفت کارهای پژوهشی نیمسال قبل برای شروع نیمسال جدید از دانشجو ثبت نام کند.

فصل ششم: مرا حل دفاع از رساله و فراغت از تحصیل

ماده ۳۰- شرط کفایت دستاوردهای علمی رساله، موضوع ماده ۸ آیین نامه، بعنوان یک اصل برای دفاع با چاپ یا پذیرش حداقل دو مقاله، برگرفته از رساله و با تایید استاد راهنما، در مجلات علمی- پژوهشی معتبر و مجلات دارای نمایه معتبر بین المللی مورد تایید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی حاصل می شود.

تبصره ۱: در شرایط خاص و با تایید استاد راهنما، هیات داوران و شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، حسب تبصره ۱ ماده ۸ آیین نامه، ثبت اختراع تایید شده توسط سازمان پژوهش های علمی و صنعتی ایران، تولید دانش فنی و آثار بدیع هنری می تواند جایگزین چاپ مقاله شود.

تبصره ۲: حداقل معیار کفایت رساله ها در هر دوره توسط گروه آموزشی پیشنهاد و پس از تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و دانشگاه به دانشجویان آن دوره ابلاغ می شود.

ماده ۳۱- دانشجو موظف است مدارک مربوط به اعلام آمادگی برای دفاع از رساله (جدول کامل شده مقاله های مستخرج از رساله و نامه درخواست تعیین تاریخ دفاع، حاوی اسامی داوران پیشنهادی توسط استاد راهنما) را حداکثر ۴۰ روز قبل از تاریخ پیشنهادی برای دفاع در اختیار گروه آموزشی قرار دهد. تبصره: برگزاری جلسه دفاع منوط به صدور مجوز از سوی مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه است. درخواست صدور مجوز بایستی حداقل یک ماه قبل از اتمام سنوات تحصیلی و برگزاری جلسه دفاع دانشجو به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال گردد.

ماده ۳۲- پس از بررسی کفایت رساله و تطبیق نتایج آن با پیشنهادیه مصوب، توسط گروه آموزشی و شورای دانشکده ذیربط برای دانشجو مجوز دفاع از رساله صادر می شود.

ماده ۳۳- دانشجو موظف است، رساله را طبق دستورالعمل مصوب دانشگاه تنظیم و به تایید استاد راهنما برساند.

ماده ۳۴- دانشجو موظف است رساله، پیشنهادیه مربوطه و مقاله های مستخرج از آن را حداقل یک ماه قبل از تاریخ دفاع به گروه آموزشی مربوطه تحویل داده شود تا برای هر یک از اعضای هیات داوران ارسال شود.

ماده ۳۵- جلسه دفاع به ریاست استاد راهنما و با حضور همه اعضای هیئت داوران، شامل استاد(اساتید) راهنما، استاد(اساتید) مشاور، دو نفر هیات علمی در رشته مربوطه با مرتبه حداقل استادیاری از داخل دانشگاه و یک نفر از اعضای هیات علمی خارج از دانشگاه با مرتبه دانشیاری به پیشنهاد استاد راهنما، تایید شورای گروه و شورای دانشکده امکان پذیر خواهد بود.

تبصره ۱: اعضای هیات داوران لازم است دارای تخصص نزدیک به کار تحقیقاتی دانشجو باشند (تا حد امکان انتشاراتی در همان زمینه داشته باشند).

تبصره ۲: دانشجوی موظف است در جلسه دفاع گزارشی از کار تحقیقاتی رساله خود ارائه و از آن دفاع کند.
تبصره ۳: نماینده تحصیلات تکمیلی دانشگاه (یک عضو هیات علمی)، بدون حق رای، ناظر بر حسن اجرای جلسه دفاع خواهد بود.

ماده ۳۶- ارزیابی رساله براساس کیفیت علمی پژوهش انجام شده، میزان نوآوری، چگونگی دفاع از یافته های پژوهشی و نحوه نگارش با حصول شرط کفایت انجام می شود و نتیجه آن به یکی از دو صورت زیر تعیین می شود:

الف) قبول (با درجه عالی، بسیار خوب، خوب)

ب) غیر قابل قبول

تبصره ۱: در صورت عدم اجماع هیات داوران در تعیین درجه ارزیابی رساله، درجه رساله براساس نمره ارزیابی به شرح زیر تعیین می شود:

درجه عالی = ۱۹ تا ۲۰

درجه بسیار خوب = ۱۸ تا ۱۸/۹۹

درجه خوب = ۱۶ تا ۱۷/۹۹

درجه غیر قابل قبول کمتر از ۱۶

تبصره ۲: نمره رساله در معدل دانشجوی محاسبه نمی شود.

تبصره ۳: تشخیص هیات داوران مبنی بر قبولی رساله با هر یک از درجات سه گانه (درجه عالی، بسیار خوب، خوب) مذکور در ماده ۹ آیین نامه، به مفهوم نادیده گرفتن اصلاحات احتمالی لازم در رساله نخواهد بود.

ماده ۳۷- دانشجوی موظف است حداکثر ظرف مدت دو ماه پس از دفاع با تایید استاد راهنما و یکی از داوران (به انتخاب هیات داوران) رساله اصلاح شده را به دانشکده تحویل دهد. مدیر گروه آموزشی رساله را، از نظر درج مندرجات بر اساس راهنمای نگارش رساله در دانشگاه اراک، مورد بررسی قرار داده و در صورت بی نقص بودن، نسخه اصلی رساله را برای تکثیر و صحافی به دانشجوی تحویل می دهد. دانشجوی پس از دریافت معرفی نامه از معاونت آموزشی دانشکده موظف است اطلاعات نمایه رساله را به دو زبان فارسی و انگلیسی آماده نموده و در پایگاه ثبت اطلاعات پایان نامه ها و رساله های تحصیلات تکمیلی کشور با نشانی <http://thesis.irandoc.ac.ir> وارد نماید. پس از دریافت شماره رهگیری از طریق سیستم و تایید فرم دریافت اطلاعات رساله در سایت، توسط نماینده دانشگاه، دانشجوی موظف است ۶ نسخه از رساله را طبق مندرجات راهنمای نگارش رساله دانشگاه اراک، صحافی کرده همراه با رسید تایید شده ثبت اطلاعات و CD حاوی نسخه الکترونیکی رساله تایپ شده در Microsoft Word 2003 تحت Windows XP 2003 به مدیریت تحصیلات تکمیلی تحویل دهد.

ماده ۳۸- چنانچه رساله دانشجوی ((غیر قابل قبول)) ارزیابی شود، بنا به تشخیص هیات داوران، دانشجوی مجاز است حداکثر طی شش ماه، به شرط آن که مدت تحصیل وی از حداکثر مجاز بیشتر نشود، اصلاحات لازم در رساله را به عمل آورده و صرفاً برای یک بار دیگر از آن دفاع کند. در غیر اینصورت دانشجوی محروم می شود.

تبصره: به دانشجوی دوره دکتری که به هر دلیل از تحصیل باز می ماند، فقط یک گواهی که دانشجو چه دروسی را در چند واحد و با چه نمره ای، در دوره آموزشی، گذرانده است اعطا می شود.

ماده ۳۹- دانشجو با گذراندن واحد های درسی و کسب درجه ((قبول)) از رساله خود، دانش آموخته دوره دکتری شناخته می شود و به دریافت درجه دکتری (Ph.D) نائل می گردد.

ماده ۴۰- دستور العمل اجرایی آیین نامه دوره دکتری دانشگاه اراک مشتمل بر یک مقدمه، شش فصل، ۴۰ ماده و ۴۲ تبصره در جلسه مورخ ۱۳۸۸/۱۰/۸ به تصویب شورای دانشگاه اراک رسید و از نیمسال دوم سال تحصیلی ۸۸-۸۹ برای دانشجویانی که از سال تحصیلی ۸۹-۱۳۸۸ و پس از آن در دوره دکتری پذیرفته می شوند به مدت پنج سال لازم الاجراست. با ابلاغ این دستور العمل و از زمان اجرا کلیه آیین نامه ها و بخشنامه های مغایر با آن ملغی اعلام می شود. اعمال هر گونه تغییر در دستور العمل حاضر با پیشنهاد معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه و تصویب شورای دانشگاه قابل بررسی است.